ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΣΑΙΝ

ΟΙ ΓΕΡΟΙ

ΑΛΗΘΕΙΑ, γιὰ πέστε μου, γνωρίζετε τὸ κατάστημα Μάνφιελδ καὶ Υἱοί; Ἐὰν δὲν τὸ γνωρίζετε, θὰ μὲ κάμετε νὰ χάσω κάθε ἰδέα γιὰ σᾶς!... Ἕνας ἄνθρωπος σεβόμενος τὸν ἑαυτό του καὶ τὴν κοινωνία δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀγνοῆ... Μόνον σ' αὐτὸ θὰ βρῆτε πραγματικὰ γάντια, πραγματικὲς γραβάτες, κοστούμια σὸρ καὶ ἄλλα τέτοια εἴδη πολυτελείας. Τί τὰ θέλετε!... Ἀλλοῦ μπορεῖ νὰ βρῆτε ἴσως τίποτε πετσιά, ποὺ νὰ σᾶς σκεπάζουν τὰ χέρια καὶ πού, κατ' εὐφημισμόν, νὰ ὀνομάζονται γάντια, ἢ τίποτε λουρίδες ὑφασμάτων ὀνομαζόμενες καταχρηστικῶς **γραβάτες**. Αὐτὰ ὅλα ὅμως εἶνε ἀπατηλὲς ἀπομιμήσεις. Γνήσια γάντια καὶ γραβάτες ἔχει μόνον ὁ Οἶκος Μάνφιελδ καὶ Υἱοί.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ποὺ εἶχα μπῆ στὸ ἀριστοκρατικὸ αὐτὸ κατάστημα γιὰ ν' ἀγοράσω ἕνα ζευγάρι γάντια, **τράβηξε** ἔξαφνα τὴν προσοχή μου ἕνα παράξενο ζευγάρι—ζευγάρι ἀνθρώπων, **διάβολε**—ποὺ στεκε πλαί μου στὸ κατάστημα. Ὁ ἄνδρας ἦταν ἕνα ροδοκόκκινο γεροντάκι χαμμιὰ ἑξηνταριὰ ἐτῶν, ξυρισμένο μὲ μεγάλη ἐπιμέλεια, καὶ τυλιγμένο μέσα σ' ἕνα γερὸ Ἀγγλικὸ ὕφασμα, κομμένο ἀσφαλῶς ἀπὸ τοὺς Μάνφιελδ καὶ Υἱούς. Ὅσο γιὰ τὴ γυναίκα αὐτή, ἂν καὶ ἀρκετὰ ἡλικιωμένη, διατηροῦσε ἐν τούτοις ἀρκετὴ φρεσκάδα στὸ πρόσωπό της, φοροῦσε καὶ αὐτὴ ἕνα πολύπλοκο φόρεμα, ποὺ θὰ εἶχε στοιχίσει ἀρκετὰ ἀκριβά.

Ἐπρόκειτο, ὅπως ἄκουσα, νὰ παραγγείλη ἡ κυρία ἕνα κοστοῦμι ἁμαζόνος. Μολονότι ἀπὸ τὸ ὕφος της δὲν φαινόταν νὰ εἶχε ποτέ της καβαλλικέψει, ὁ ὑπάλληλος ἐν τούτοις τὴν ρώτησε;

—Ἡ κυρία ἱππεύει γυναικεῖα ἢ ἀνδρικά;

Ὄχι. Ἡ κυρία δὲν εἶχε ἀκόμη ἱππεύσει οὔτε κατὰ τὸν ἕνα τρόπο, οὔτε κατὰ τὸν ἄλλο. Ἐσκόπευε ὅμως, ὅταν θὰ μάθαινε ἱππασία, νὰ ἱππεύη σύμφωνα μὲ τὴν παλαιὰ μόδα, φορωντᾶς ἕνα φόρεμα ἁμαζόνος χρώματος βαθυγάλαζου, μὲ μακρυὰ οὐρά.

Ἀφοῦ ἔγινε ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὑφάσματος, ἡ κυρία παρεδόθη στὰ χέρια τοῦ γυναικείου προσωπικοῦ τοῦ καταστήματας γιὰ νὰ τῆς πάρουν μέτρα.

Ὁ ὑπάλληλος, ποὺ μοῦ ἔδειχνε τὶς γραβάτες, μοῦ ψιθύρισε τότε χαμογελῶντας, σκύβοντας πρὸς τὸ μέρος μου:

—Τοὺς εἴδατε... Οἱ αἰώνιοι νεόπλουτοι!...

Εἶχε μιλήσει ὅμως πιὸ δυνατά. Τὸ γεροντάκι τὸν εἶχε ἀκούσει. Κι' ὅταν ἔφυγε ἡ γυναῖκα του, ἐγύρισε καὶ μὲ μεγάλη οἰκειότητα τοῦ εἶπε:

—Ἐάν, μὲ τὸν χαρακτηρισμὸ «νεόπλουτος», ὁ νέος αὐτὸς ἐννοοῦσε ὅτι τὰ πλούτη μου εἶνε πρόσφατα, σᾶς εἶπε τὴν ἀλήθεια, κύριε. Ἡ τύχη μοῦ χαμογέλασε, ἂν καὶ κάτως ἀργά...

Ὁ συνομιλητής μου ἐσώπησε γιὰ λίγο. Εἶχα κοκκινήσει καὶ δὲν ἤξερα τί νὰ τοῦ πῶ. Αὐτὸς ὅμως δὲν φαινόταν νὰ δίνη τὴν παραμικρὴ σημασία στὴν ταραχή μου. Μὲ τράβηξε μάλιστα παράμερα καὶ χαμηλώνοντας τὴ φωνὴ ἐξακολούθησε:

—Ὤ, κύριε, ἂν ξέρατε τί εἶνε νὰ ἔχη κανεὶς μιὰ νέα, ὡραία καὶ χαριτωμένη γυναίκα καὶ νὰ μὴ μπορῆ νὰ ἱκανοποιῆ ὅλα της τὰ καπρίτσια!... Ἐπὶ εἴκοσι ὁλόκληρα χρόνια καταριόμουν τὴν ἀτυχία μου ποὺ δὲν μὲ ἄφινε νὰ κερδίσω χρήματα... Γιατὶ τὸ ἔβλεπα. Ἡ γυναῖκα μου στενοχωριόταν ποὺ εἴμαστε φτωχοί, κι' αὐτὸ μ' ἔκανε, σᾶς βεβαιώνω, νὰ ὑποφέρω πολύ... Ἡ εὐτυχία μᾶς φαινόταν τότε ὡς κάτι τὸ ἐντελῶς ἀπρόσιτο γιὰ μᾶς καὶ μᾶς παρουσιαζόταν ἄλλοτε ὑπὸ τὴ μορφὴ ἑνὸς κατέλλου κι' ἄλλοτε ὑπὸ τὴν μορφὴ κοσμήματος... Τὴν Κυριακή, ἐκάναμε πεζῆ τὸν περίπατό μας στὸ δάσος τῆς Βουλώνης καὶ τότε ἡ εὐτυχία ἔπαιρνε τὴ μορφὴ τῶν ὡραίων ἁμαζόνων ποὺ περνοῦσαν, καλπάζοντας, ἀπὸ μπροστά μας... Τότε ἡ γυναῖκα μου μοῦλεγε παραπονιάρικα:

—Ὅταν γίνουμε πλούσιοι, θὰ ἔχω κ' ἐγὼ ἕνα ἄλογο...

Πέρασαν ἔτσι, ποὺ λέτε, χρόνια πολλά, γεράσαμε κ' οἱ δυό μας, τὰ μαλλιά μου ἄσπρισαν, ὅταν μιὰ μέρα, ἦρθε, τέλος πάντων, ἡ σειρά μου νὰ πλουτίσω. Ἔ, βέβαια, ἦταν πλέον κάπως ἀργά... Τί τὰ θέλετε ὅμως... Μόλις πλουτίσαμε, βαλθήκαμε νὰ ἱκανοποιήσουμε τὶς ἐπιθυμίες τῆς νεότητός μας, σὰν τὰ παιδιά πού, ἐπειδὴ στὰ μικρά τους χρόνια μέναν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα μπρὸς στὶς βιτρίνες τῶν ζαχαροπλαστείων, μόλις μεγαλώσουν τρέχουν νὰ καταβροχθίσουν ὅσα μποροῦν περισσότερα γλυκά!...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ νεόπλουτος γεροντᾶκος μοῦδειξε τὸ σαλόνι, μέσα στὸ ὁποῖο ἔπαιρναν μέτρα τῆς γυναίκας του καὶ συνέχισε:

—Κάνω τὸ καθετὶ γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσω. Εἶχε κι' αὐτὴ ἕνα μικρὸ λαίμαργο παιδί, ποὺ δὲν ἱκανοποιεῖται μὲ τίποτε. Τὴν στέλνω ὡς καὶ σὲ ἰατρεῖα καλλονῆς ἀκόμη... Τὴν ἀφίνω νὰ πιστεύη ὅτι ἡ νεότης μπορεῖ ν' ἀγορασθῆ... Ἀ! Ἐὰν εἶχε ἀρχίσει τὰ ἠλεκτρικὰ μασσάζ λίγο νωρίτερα, δὲν λέω... Ἴσως κάτι νὰ γινόταν!... Θὰ ἤθελα τόσο, Θεέ μου, νὰ μποροῦσε νὰ ξαναύρῃ μέσα στὴν καθρέφτη τὴν μοντέρνα σιλουέττα της, τὴν πρὸ εἴκοσι χρόνων... Στὸ σπίτι, φυλάει μέσα σ' ἕνα χαρτονένιο κουτὶ διάφορα μοντέλλα ποὺ ἔχει κόψει ἀπὸ περιοδικὰ τῆς μόδας. Τὸ καθένα τους ἀντιπροσωπεύει μιὰ παλιά της ἐπιθυμία, ποὺ δὲν εἶχα μπορέσει νὰ ἐκπληρώσω... Τὰ πῆρα μιὰ μέρα ὅλα αὐτὰ καὶ τὰ πῆγα σ' ἕνα μεγάλο ράφτη. Ἤθελα νὰ τῆς κάμω τὴν ἔκπληξι νὰ δῆ ἐνσαρκούμενα τὰ ὄνειρά της... Ὁ ράφτης ὅμως σὰν εἶδε τὶς εἰκόνες—ἔ, καταλαβαίνετε... μοντέλλα τῆς μόδας πρὸ εἰκοσαετίας!—μοῦ γέλασε κατάμουτρα καὶ μοῦ ἀπάντησε πὼς δὲν ἐννοοῦσε νὰ γελοιοποιηθῆ κατασκευάζοντας τέτοια παλαιοντολογικὰ φορέματα... Κρμα!... Ἤθελα νὰ τῆς προσφέρω τὸ φόρεμα ποὺ τὴν εἶχε κάμει νὰ κλάψη κρυφὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1890, γιατὶ δὲν τὸ εἶχε, γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ τ' ἀποχτήση.

Ἔξαφνα ὁ γεροντᾶκος διέκοψε ἀπότομα τὴ φλυαρία του. Ἡ γυναῖκα του εἶχε βγῆ ἀπὸ τὸ σαλόνι τῆς μοδίστρας καὶ προχωροῦσε πρὸς τὸ μέρος μας.

—Ἀγαπητή μου, τῆς εἶπε ὅταν πλησίασε, σοῦ παρουσιάζω τὸν κύριο, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ κρατήση συντροφιὰ ὅσο ἔλειπες... Μὲ συγχωρεῖτε... Ἕνα λεπτό... Πηγαίνω νὰ δώσω μιὰ προκαταβολή...

Ὁ συμπαθητικὸς γεροντᾶκος μᾶς ἄφησε μόνους. Ἡ γυναῖκα του τότε, βλέποντας ὅτι τὴν παρατηροῦσα, ἄθελά μου, μὲ περιέργεια, μοῦ εἶπε:

—Σᾶς φαίνεται περίεργο, κύριε, ποὺ μὲ βλέπετε ντυμένη ἔτσι... Ὤ, μὴ διαμαρτυρηθῆτε, ἔχετε δίκηο. Τὸ ξέρω καλὰ ὅτι αὐτὸ τὸ φόρεμα δὲν εἶνε τῆς ἡλικίας μου... Τί νὰ κάνω ὅμως... Αὐτὴ τὴ θυσία, τὴν κάμω γιὰ τὸ χατῆρι τοῦ ἀνδρός μου. Πόσο θὰ χαιρόταν, ἂν μποροῦσε, ὅταν ἤμουν νέα, νὰ μὲ στολίζη σὰ βασίλισσα! Σὰν κορίτσι, βλέπετε, ἤμουν ἄμυαλη... Ἤμουν καὶ φιλάρεσκη...

Ἡ γυναῖκα μου στενοχωριόταν πολὺ ποὺ εἴμαστε φτωχοί...

Παραπονιόμουν συχνὰ γιὰ τὴ φτώχεια του... Καὶ τὸν ἔκανα νὰ ὑποφέρη... Ὤ, ἂν ξέρατε πόσο μετανοῶ τώρα γι' αὐτό... Κ' ἔτσι, γιὰ νὰ διορθώσω λίγο τὸ κακὸ ποὺ τοῦ ἔκαμα, δέχομαι νὰ ὑφίσταμαι τὴν μικρὴ αὐτὴ γελοιοποίησι... Τὸν ἀφίνω νὰ ἱκανοποιῆ τὶς ἐπιθυμίες μου... ἔστω καὶ μὲ εἴκοσι ἐτῶν καθυστέρησι... Ἂν τοῦ ἔλεγα ὅτι εἶνε ἀργά, ὅτι γεράσαμε πλέον γιὰ ὅλα αὐτά, θὰ λυπόταν τόσο!... Προτιμῶ νὰ προκαλῶ τὸ εἰρωνικὸ χαμόγελο τῶν διαβατῶν, παρὰ νὰ τὸν λυπήσω...

***

.... Ὅταν, σὲ λίγο, ἔφευγαν, ἄκουσα τὸν γέρο νὰ λέη στὴ γυναίκα του, κάνοντάς της ἕνα συνηθισμένο κοπλιμάν:

—Δὲν ξέρεις, ἀγάπη μου, πόσο μὲ λύτησε αὐτὸς ὁ κύριος, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη: Φαντάσου ὅτι μὲ εἶχε πάρει γιὰ πατέρα σου!...

Σὲ λίγο χάθηκαν μέσα στὸν κόσμο. Μὲ εἶχαν μελαγχολήσει τόσο... Ἤσαν τόσο γέροι κι' ὅμως ζοῦσαν ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο, θυσιάζοντας τὰ πάντα γιὰ ν' ἀλληλοευχαριστιοῦνται. Τί παράξενο ζευγάρι, ἀλήθεια!...

Η ΦΥΣΙΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ

Ὁ γλύπτης Φαλκονέ, ὁ ὁποῖος ζοῦσε κατὰ τὸ 1780, καμάρωνε πολὺ τὴν τέχνη του καὶ ἔλεγε παντοῦ ὅτι ἡ γλυπτικὴ μπορεῖ νὰ μιμηθῆ τὴν φύσι ἐξίσου τέλεια ὅσο καὶ ἡ ζωγραφική.

Ὁ ζωγράφος Ντιμιὸντ ὅμως, ὅταν τὸ ἄκουσε αὐτό, ἀγανάκτησε:

—Ἀφοῦ, τοῦ εἶπε, μπορεῖς ν' ἀποδώσης τόσο τέλεια τὴν φύσι, τότε μιμήσου, ἂν μπορεῖς, ἐπάνω στὸ μάρμαρο, τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ!